

Trencadís

La paraula 'mosaic' pot fer referència a un paisatge constituït per diverses comunitats que es reparteixen el terreny en forma de claps', segons el Diccionari de l'IEC. Tanmateix, el paisatge del pla del Bages és més un trencadís, un mosaic fet de peces de rebuig irregulars. Seguint la metàfora, els fragments del paisatge actual tenen un origen atzarós lligat a molts factors, com el de la propietat i els usos, i provenen d'haver-se trencat els ecosistemes naturals preexistents, de reciclar antics paisatges. Ens podem preguntar quin és l'origen del trencament que ha portat a la situació actual. Quina n'és la història. Així, coneixent els trossos que l'han format, podrem entreveure quina serà la millor gestió ambiental.

Hi ha una zona del pla del Bages, i de l'Anella Verda, que reflecteix clarament aquest trencadís. És la plana de les Torres, límit de termes municipals i frontera que delimita, al nord de Manresa, la Sèquia i el regadiu amb els dominis del secà. Hi podem trobar tots els fragments del trencadís: planes ondulades on predomina l'agricultura de cereals; petits boscos de ribera que ressegueixen i perfilen els torrents i rieres per on circula l'aigua de forma caòtica quan plou, i clapes de bosc que s'intercalen aquí i allà. Un entorn on la diversitat d'ecosistemes contribueix a la diversitat biològica.

la masia de les Torres de Bages. Foto: Ignasi Cebrian

D'aquest trencadís vull destacar dos espais dignes d'interès arquitectònic i natural. El primer, la masia les Torres de Bages. Té els seus orígens en l'edat medieval i va tenir un paper clau en l'increment del conreu de la vinya durant els segles XVIII i XIX. El segon, el torrent Fondo o de les Torres. Travessa tota la plana i és en el tram final, a prop de Sant Joan de Vilatorrada, on apareix una explosió de vida. Un bosc de ribera amb pollanques, àlbers i roures i un petit salt d'aigua amb una bassa. Tot un amagatall per a ocells i amfibis.

La plana de les Torres és un espai a preservar; és el pla del Bages en estat pur i, també, un corredor ecològic per a animals i plantes que enllaça amb senders i camins rurals els municipis de Manresa, Sant Joan de Vilatorrada, Sant Fruitós i Santpedor. És un trencadís que cal conservar, ja que forma part de la nostra essència paisatgística.

El torrent Fondo en plena tardor Foto: Ignasi Cebrian